

Ontwerpen ≠ tekenen

Vanuit een concept een tuin ontwikkelen bij stageproject OntwerpAcademie

**Vanuit alle mogelijke geografische en beroeps-
hoeken komen tuinontwerpers in spe naar de
OntwerpAcademie in Hazerswoude-Dorp/Bos-
koop. Het zijn mensen die een carrièreswitch
maken en om wat voor reden dan ook kiezen
voor werken met groen. Sinds een paar maan-
den is de opleiding tuinarchitectuur uitgebreid
met stageprojecten. Peter Kroesen, architect
én tuinarchitect, begeleidt de studenten. 'Ieder
heeft zijn eigen leerdoel en daar sluit ik bij aan.'**

Auteur: Heidi Peters

Peter Kroesen is zelfstandig architect en tuin-architect, Dolf Houtman is directeur van de OntwerpAcademie. We treffen elkaar voor dit gesprek bij TuinVisie in Utrecht. Hier worden ook de lessen van de OntwerpAcademie gegeven. Uit het raam kijkend zie je inspiratietuinen, waarvan er twee ontworpen zijn door studenten van de opleiding tuinarchitectuur.

Van grijs naar groen

Dolf: 'Wij leren iedereen die dat wil over tuin-architectuur. Dat doen wij in korte opleidingen van maximaal een jaar. De professionele achtergrond van de studenten is enorm divers. Een klein percentage van de deelnemers komt uit het groen en werkt nu als hovenier. Maar een veel groter deel heeft een kantoorachtergrond, van accountant tot, nou ja, bedenk het maar. Veel mensen zijn hoogopgeleid. Voor deze opleiding heb je een minimale basis nodig van mbo4, door opleiding of ervaring verkregen. Ook de leeftijd van de deelnemers varieert, van twintigers tot bijna-gepensioneerden. Wat ze gemeen hebben, is dat ze uit volle overtuiging kiezen voor deze richting. En dat merk je aan de geestdrift, de belangstelling voor de materie en vaak ook aan de kwaliteit van de stageopdrachten.'

De stageprojecten zijn ontstaan door de vraag uit de markt. 'We krijgen op jaarbasis zo'n driehonderd aanvragen voor een tuinontwerp binnen', vertelt Dolf. 'Misschien verwacht een deel van de vraagstellers dat onze studenten dit gratis doen, maar dat is niet zo. Afhankelijk van het aantal vierkante meters van het project brengen wij een tarief in rekening. Dit investeren wij vervolgens volledig in het begeleiden en vergroten van de kennis van de deelnemers.'

'Het is maatwerk, maar mooi maat- werk'

Leren kijken

Peter is door de OntwerpAcademie aangetrokken om de studenten te begeleiden. Zelf was hij enige tijd geleden ook een van de studenten. Als ervaren architect had hij het conceptdenken en het vormgeven en inrichten van ruimtes natuurlijk al onder de knie. Peter: 'Ik had altijd al een grote liefde voor tuinen en het inrichten daarvan. Nu heb ik ook de opleiding

4 min. leestijd

gedaan en daardoor onder andere meer plantenkennis opgedaan.'

De aanvragen die bij de OntwerpAcademie binnenkomen, worden door Peter onder de studenten weggezet. Op dit moment zijn er twintig studenten bezig met een stageproject. 'Het leerdoel van de studenten staat voorop', legt Peter uit. 'Wat bijna altijd terugkomt in de begeleiding, is het conceptdenken. Wie de neiging heeft om leuke plaatjes van internet te halen en deze lukraak in een tuin te plaatsen, moet nog eens goed naar zijn of haar eigen werk kijken.' 'Leren kijken is een belangrijk onderdeel van de opleiding', vult Dolf aan. 'Een tuin is altijd een driedimensionaal verhaal en je moet altijd weer beginnen bij het begin. Daardoor blijft het werk ook spannend. Met de stageprojecten leren we de studenten het geleerde vak, het ambacht echt uit te oefenen. Je moet het uiteindelijk dóen om het goed te leren. En ... ontwerpen is meer dan tekenen!'

Opdrachtgevers managen

'We waken ervoor dat potentiële opdrachtgevers de verkeerde motivatie hebben om voor studenten te kiezen en dat er misbruik van hen wordt gemaakt', zegt Peter. 'Bij twijfel ben ik weleens vooraf naar zo'n opdrachtgever gegaan. Vaak moet je aan verwachtingsmanagement doen, met betrekking tot de te investeren tijd en de kwaliteit. Ook verwacht men soms dat wij de tuin ook aanleggen. Dat

is niet zo, al kunnen student en opdrachtgever wel zelf bepalen hoever hun samenwerking gaat en kan de student de uitvoering eventueel begeleiden, met ons op de achtergrond. In ieder geval leveren zij een ontwerp en een advies op.'

Peter Kroesen: 'Tijdens een project heb ik minstens driemaal contact met de student, meestal vaker. Dit is afhankelijk van zowel de student als het project. In een kleine achtertuin kan soms veel meer werk en begeleiding zitten dan in een groter project met veel meer vierkante meters. Op het moment heb ik zo'n dertig projecten, waarvan er twintig zijn gekoppeld aan een student.

Een prachtig project was het ontwerpen van een voor- en achtertuin bij een villa uit de 19e eeuw in het oosten van Duitsland. Een Nederlands stel maakt van dit prachtige huis een bed & breakfast. Johannes Stoer, een van onze studenten, heeft een zeer gedetailleerd plan gemaakt, waarmee de opdrachtgevers heel tevreden zijn en waarmee de hovenier aan de slag kan.'

Project Bartiméus

Hoewel de meeste opdrachtgevers particulieren zijn, komt er zo nu en dan ook een andere aanvraag binnen. Eén van die aanvragen was van Bartiméus, een zorgorganisatie in Doorn die mensen met een visuele beperking ondersteunt. Zij vroegen om een ontwerp voor zowel een tuin als een dorpsplein. 'Dit is een groepsproject geworden', vertelt Peter, 'want dit was echt te groot en te veel voor één persoon.'

Hoe uiteenlopend de projecten kunnen zijn, toont ook de opdracht van Annette Gerding. Zij ontwierp een tuin voor een zeer modern en strak vormgegeven huis, type blokkendoos. De eigenaren wilden een bijpassende strakke tuin.

'Je begeleidt de studenten eigenlijk in alles', zegt Peter. 'Van plantenkennis tot het tekenen van bomen en het opleveren van een mooie presentatie.' Dolf vindt het knap wat Peter doet: 'Je werkt met mensen en met een ontwerpproces; dat is kwetsbaar. Je moet dat goed aanpakken en ik vind dat Peter dat heel goed doet.' 'Bij sommige studenten moet je fors ingrijpen omdat er geen lijn in de plannen zit, is er geen

'De investering van de klant gaat rechtstreeks naar de professionalisering van de student'

Dolf Houtman

Peter Kroesen

Het ontwerp voor de villa in Duitsland

'Ontwerpen is geen tekenen; dat is wat je bij ons leert'

De villa uit 1915 die wordt omgebouwd tot bed & breakfast

concept. Bij anderen is dat juist heel goed. Het is maatwerk, maar mooi maatwerk', zo sluit Peter af.

Stage onderdeel van opleiding

Voor de OntwerpAcademie is het werken met deze stageprojecten een ontdekkingsreis. Zo worden er gesprekken gevoerd met de Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur (NVTL) om te kijken of er een vorm van erkenning aan de opleiding gegeven kan worden. 'We zijn ermee gestart vanwege het grote aantal aanvragen. Nu we zien hoeveel het de studenten oplevert, overwegen we om de stage tot een verplicht

onderdeel van de opleiding te maken', vertelt Dolf. 'Sommige mensen willen meerdere projecten doen om zo een portfolio op te bouwen. Weer anderen willen verder gaan en betrokken worden bij de uitvoering. Dat kan door een hovenier in te huren, maar we kunnen de deelnemers ook bij dit zeer leerzame deel betrekken door een opleiding of cursus tot uitvoerder aan te bieden. Al dit soort vragen zal zich in de loop der tijd wel uitkristalliseren. Uiteindelijk leer je het meeste door te doen. Met de stageprojecten hebben we wat dat betreft een grote stap vooruit gezet.'

Be social

Scan of ga naar:

www.vakbladdehovenier.nl/article/30311/ontwerpen--tekenen